

มศว เพื่อชุมชน

๘- สอนชั้นเรียนวิชาภาษาไทย

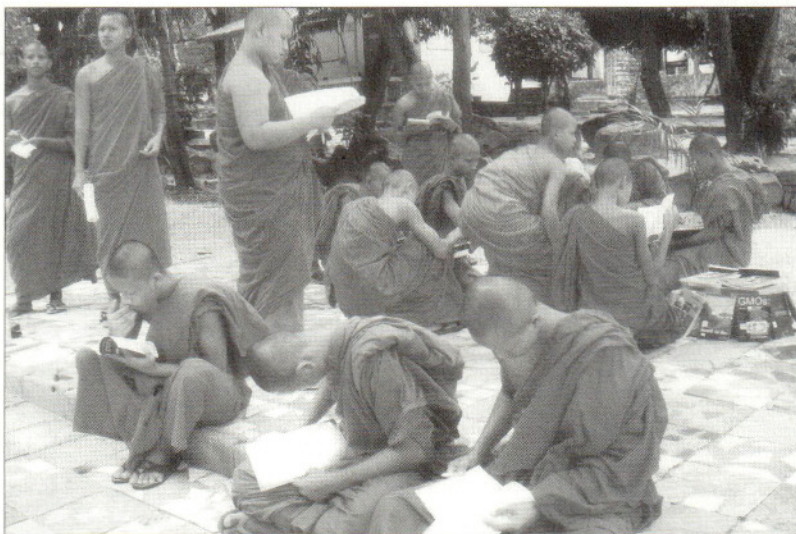
๙- สอนชั้นเรียนวิชาคณิตศาสตร์

๑๐- สอนชั้นเรียนวิชาสังคมศึกษา

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายเพื่อชุมชน

10 มีนาคม 2548

สำหรับ "การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อวางยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา ภาคกลางตอนบน" ซึ่งเป็นเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษาที่ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย วิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยชินวัตร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักทอสมุด มศว พัฒนาห้องสมุดและการอ่านสำหรับสามเณร วัดเขาสาป ระยอง
"โรงเรียนมงคลวิทยา" 2549

ถ้าพิจารณาพันธกิจของเครือข่ายฯ ที่กำหนดไว้ นับว่าน่าสนใจมาก

1. ความพยายามในการร่วมกันสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา (Learning and Development)

2. ความพยายามในการร่วมกันสร้างระบบและกลไกในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน

3. การวางนโยบาย (Policy Formation) ร่วมกัน

เมื่อพิจารณาจากวัตถุประสงค์หรือพันธกิจของเครือข่ายฯ ประกอบกับการแบ่งกลุ่มสัมมนา สามารถประมวลภารกิจหลักร่วมกันได้ดังนี้

1. การสร้างเครือข่ายและพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษา

2. การร่วมกันสร้างฐานข้อมูลทางด้านองค์ความรู้และอื่นๆ

3. การพัฒนาการเชื่อมโยงกับผู้ประกอบการหรือภาคเอกชน

4. การค้นคว้าวิจัยและสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน

5. การพัฒนาภารกิจเกี่ยวกับชุมชน สังคม และศิลปวัฒนธรรมร่วมกัน
ประเด็นที่จะให้ผมพูดวันนี้คือ "ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างเครือ

ข่ายเพื่อชุมชน" การสัมมนาเพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ อาจพิจารณาครอบคลุมคิด 5 ด้าน หรือ VPPPM ดังนี้

VISION พัฒนาวิสัยทัศน์ที่เป็นวิสัยทัศน์องค์กรหรือวิสัยทัศน์ร่วม (Organization Vision)

POLICY พัฒนาหรือกำหนดนโยบายหลักในการพัฒนาองค์กรหรือพัฒนายุทธศาสตร์

PLANNING พัฒนาแผนงานหลักที่จะดำเนินการให้สอดคล้องหรือให้บรรลุเป้าหมาย

PROCESS พัฒนาหรือกำหนดกระบวนการ กำหนดกิจกรรมให้ตอบสนองแผนงาน นโยบาย และวิสัยทัศน์

MEASUREMENT พัฒนาระบบการประเมินผล กระบวนการตรวจสอบ เพื่อนำผลการประเมินกลับไปพัฒนาต่อไป

เมื่อเรากล่าวถึงยุคสมัยใหม่ (Modernization) สังคมสมัยใหม่ (Modern Society) หรือลัทธิสมัยใหม่ (Modernism) เราเชื่อมโยงถึงการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรป ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เราพูดถึงการแปรเปลี่ยนมาสู่เสรีภาพที่ไร้พรมแดน ทุนนิยมตกขอบ การแข่งขันอย่างเอาเป็นเอาตาย นักธุรกิจเรื่องอำนาจ เงินคืออำนาจ ฯลฯ ในกระแสสมัยใหม่ดังกล่าว การศึกษาบนความอ่อนด้อยที่แยกสมองซ้ายขวา แยกสายวิทย์-สายศิลป์ การผลิตและการบีอนคนเข้าสู่ระบบสายพาน (assembly line) การแข่งขันทางการศึกษาแบบตัวใครตัวมัน เมื่อลัทธิทุนนิยมสมัยใหม่ การศึกษาลัทธิสมัยใหม่ แพร่กระจายเข้าสู่สังคมไทย ผสานกับระบบราชการไทย อำนาจนิยมไทย ระบบตำแหน่งหน้าที่คือเกียรติยศของวงศ์ตระกูลมากกว่า “หน้าที่” การแปรเปลี่ยนเหล่านี้ ย่อมเป็นปัญหาเกี่ยวกับระบบการศึกษา เป็นปัญหากับบทบาทหน้าที่ พันธกิจ และการพัฒนาการศึกษาไทยมาจนถึงวันนี้

มนุษยนิยมตะวันตก (Humanism) ที่พัฒนามาจากรากความคิดปรัชญากรีกโบราณ และมาองงงามในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยา (Renaissance) ในยุโรป ลัทธิมนุษยนิยมที่เชื่อมั่นว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ มนุษย์ที่สามารถชนะธรรมชาติได้ ทวนกระแสโลกใบนี้ได้ สร้างโลกใบนี้ได้ และเชื่อมั่นว่า “มนุษย์คือศูนย์กลางของจักรวาล” ด้วยความมอหังการเช่นนั้น คนตะวันตกสามารถสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ขึ้นมาบนโลกใบนี้ เรียนรู้โลกใบนี้ในเชิงกายภาพ ชีวิตขึ้นอยู่กับ “ทรัพยากร” แล้วเขาก็เดินทางไปขั้วโลกเหนือ ขั้วโลกใต้ เสียชีวิตมากมาย เพื่อแสวงหาทรัพยากรสำหรับดำเนินชีวิตแบบยุคสมัยใหม่ ท้ายที่สุด มนุษย์ก็เห็นแก่ตัว ทำลายโลกสีเขียวใบนี้อย่างเลือดเย็น

สังคมมีเครื่องกรองเสมอ แล้วลัทธิหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ก็เติบโตจากช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20 ลัทธิมนุษยนิยมใหม่ (Neohumanism) ตั้งคำถามว่า

1. เราจะทะนุถนอมจิตวิญญาณและสร้างความรู้รู้สึกสุขสงบส่วนตัวได้อย่างไร

2. เราจะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เรามีสันติสุข และผู้อื่นก็มีสันติสุขได้อย่างไร

3. เราจะอยู่ร่วมกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ไม่เบียดเบียนกันและคืน "สีเขียว" ให้กับโลกใบนี้ได้อย่างไร

แล้วการศึกษาที่คือหัวใจ คือทุกสิ่งทุกอย่างของสังคม เราจะพัฒนาอย่างไร เราจะสร้างคนให้ "รู้เท่าทัน" ความเลวร้าย รู้เท่าทันทุนนิยมตกขอบ รู้เท่าทันเสรีภาพที่ไร้พรมแดนได้อย่างไร การศึกษาจะสร้างทุนนิยมใหม่ เศรษฐศาสตร์ใหม่ รัฐศาสตร์ใหม่ บริหารธุรกิจใหม่ให้ระบบทุนนิยมเป็น "ทุนนิยมเชิงจริยธรรม" ได้อย่างไร เราจะสร้างความรู้ให้เป็นอำนาจ ทดแทนธุรกิจคืออำนาจได้อย่างไร

พร้อมกันนั้น การพัฒนาการศึกษาแบบองค์รวม (Holistic Education) การศึกษาแบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) การศึกษาที่ผสมผสานสองซีก การลดอำนาจ การลดการทำตัวเป็นผู้รู้ของครู ไปสู่การพัฒนาความรู้ความสามารถจากตัวตนของผู้เรียน ความรู้ และความภาคภูมิใจในการแสวงหาความรู้ อยู่ที่ผู้เรียน ไม่ได้อยู่ที่ครู ผู้เรียนคือศูนย์กลางของการพัฒนาความรู้ "Learner Centered" การศึกษาที่ผสมผสานกันทั้งระบบโรงเรียน บ้าน และชุมชนหรือสังคม สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมความรู้ (Learning and Knowledge Society) มากกว่าการสร้างสังคมอำนาจนิยมและบริโภคนิยม

วันนี้ "การศึกษาไทย" โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในระบบอุดมศึกษา จำเป็นจะต้องพัฒนาการเชื่อมโยง 2-3 ประการ

1. การศึกษาที่เชื่อมโยงกับชุมชนและสังคม
2. การศึกษาที่เชื่อมโยงกับภาคปฏิบัติหรือสหกิจศึกษา (Cooperative Education)

3. การศึกษาที่เชื่อมโยงซึ่งกันและกันในลักษณะเครือข่าย (networking) นอกจากนี้ สำหรับการค้นคว้าวิจัยร่วมกันในระบบเครือข่ายของเรา ควรจะพิจารณารูปแบบความคิดทั้งเป้าหมาย (Agenda Based) พื้นที่ (Area Based) ชุมชน (Community Based) ปัญหา (Problems Based) ความรู้

(Knowledge Based) และอนาคต (Future Based) เพื่อให้การค้นคว้าวิจัยทั้งระบบ เป็นมรรคเป็นผล ต่อการพัฒนาการศึกษาในเครือข่ายและชุมชนในจังหวัดปทุมธานีและจังหวัดนครนายกอย่างแท้จริงต่อไป

บรรยาย การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
เพื่อวางยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างเครือข่ายสถาบันอุดมศึกษา
ภาคกลางตอนบน
ณ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
10 มีนาคม 2548

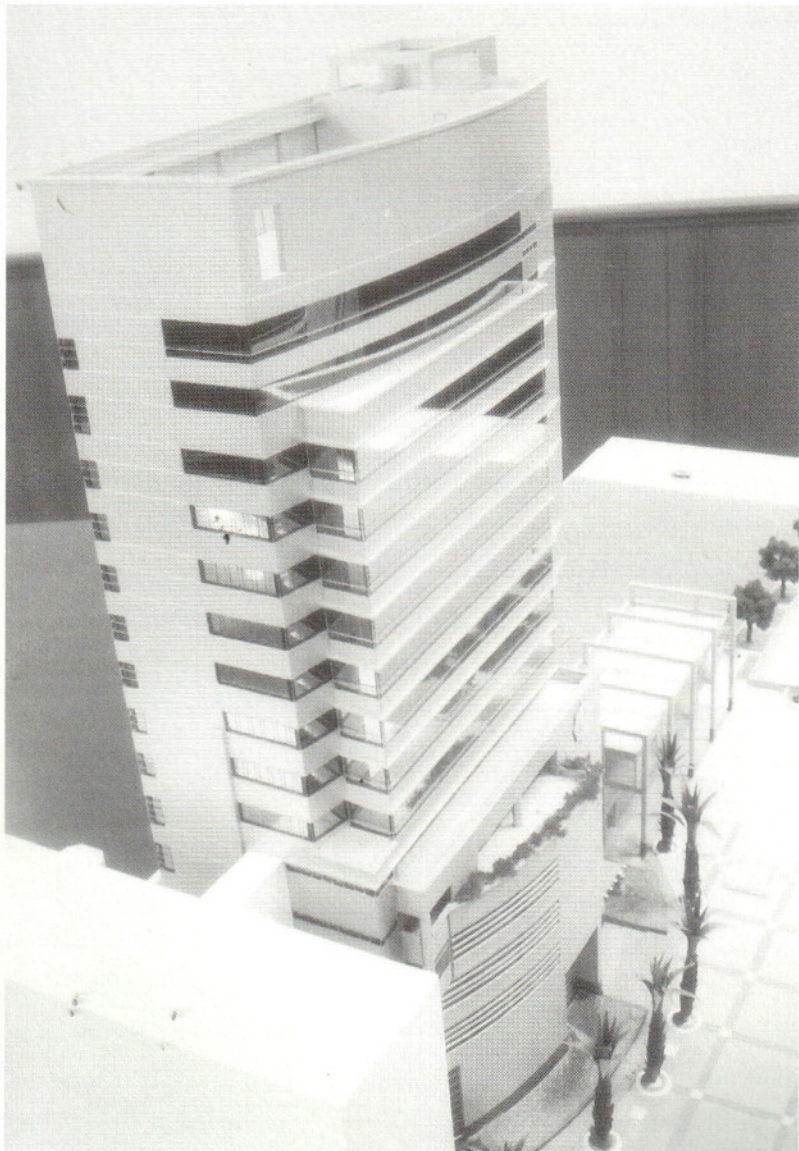
แหล่งการเรียนรู้ มศว เพื่อชุมชน

28 เมษายน 2549

พันธกิจหลักของมหาวิทยาลัยในสังคมไทยคือ การศึกษาค้นคว้าวิจัย การผลิตบัณฑิต การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พันธกิจสองประการหลังคือ “การบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม” เป็นพันธกิจเสริมที่ผลักดันหรือสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้แสดงบทบาททางวิชาการ ความรับผิดชอบต่อสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยตรง พร้อมกันนั้น ยังเป็นกระบวนการทางการศึกษา ที่จะนำประสบการณ์ ความรู้ความสามารถ และภูมิปัญญาจากสังคม จากชุมชน กลับมาพัฒนาการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยด้วย เป็นปฏิสัมพันธ์เชิงวิชาการที่สำคัญ

แม้จะมีการเสนอหลักการให้การบริการวิชาการแยกกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสองพันธกิจนั้นสามารถผนวกเข้าด้วยกัน เพราะการบริการและการเรียนรู้ในเชิงปฏิสัมพันธ์ ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ “การบริการ” ไม่ใช่มหาวิทยาลัยทำตัวเป็นผู้รู้แล้วเป็นผู้ให้บริการความรู้เพียงด้านเดียว พร้อมกันนั้นมหาวิทยาลัยจะต้องเรียนรู้ด้วย เป็น “กระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน” มากกว่าการทำตัวเป็นผู้รู้เพียงฝ่ายเดียว สรรพความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญาในชุมชนและในสังคม ไม่สามารถแยกออกจากกันเป็นแต่ละประเด็นได้ “ศิลปวัฒนธรรม” ในสภาพที่เป็นพลังบูรณาการในสังคม ศิลปวัฒนธรรมจึงไม่ควรแยกออกจากสรรพความรู้ ประสบการณ์ และภูมิปัญญาอันแท้จริง

หลักการที่สืบทอดกันมา เราใช้คำว่า “ศิลปะและวัฒนธรรม” “ศิลปะ” อาจแยกจาก “วัฒนธรรม” แต่คำว่า “ศิลปวัฒนธรรม” ในเชิงวาทกรรม อาจแสดงความสัมพันธ์ ความเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งแท้จริงแล้วศิลปะและวัฒนธรรมใน

รูปจำลองหนึ่งในสองอาคารลานอโศกมนตรี (สูง 17 ชั้น และ 22 ชั้น) แหล่งเรียนรู้และ
การบริการวิชาการแก่สังคม (ก่อสร้างระหว่างปี 2548-2552)

ชุมชน ในสังคม ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ถ้าเรามองศิลปะและวัฒนธรรมแบบองค์รวม "ศิลปวัฒนธรรม" ที่หมายรวมทั้งนามธรรมและรูปธรรม ทั้งระบบคิด กระบวนการและปรากฏการณ์ ทั้งสิ่งที่เกี่ยวกับจิตวิญญาณ ความเป็นมนุษย์ นั่นคือสิ่งเดียวกัน

การทำหน้าที่และบทบาทของมหาวิทยาลัยให้สมบูรณ์แบบ มหาวิทยาลัย จึงมีสี่สถานที่เพื่อการศึกษาหาความรู้และแสดงศักยภาพ เพียงเฉพาะในหมู่นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรเท่านั้น แต่มหาวิทยาลัยต้องเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ของสังคม ของทุกคนนอกมหาวิทยาลัยด้วย โจทย์ ดังกล่าวย่อมท้าทายกับการเป็นมหาวิทยาลัยในโลกวันข้างหน้า โลกหลังสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งมีรากฐานมากับกระบวนการเรียนรู้ ชุมชน และศิลปวัฒนธรรม ด้วยประสบการณ์และการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการหลากหลายวิทยาเขต ในกรุงเทพมหานครและภูมิภาค ในเมืองใหญ่และชนบทย่อมมีทุนทางด้านบริการวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมอย่างเข้มแข็งด้วย

ถ้าประมวลแหล่งเรียนรู้ภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งขอเรียกว่า "แหล่งเรียนรู้ มศว เพื่อชุมชน" ในปัจจุบันและอนาคตหรือแผนในช่วง 2 - 3 ปีนี้ อาจประมวลได้ดังนี้

สำนักหอสมุดกลาง

ฐานะที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นผู้นำในการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นหัวใจของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา พัฒนาระบบให้เป็นระบบมาตรฐานสากล ตั้งแต่ครั้งเป็น วิทยาลัยวิชาการศึกษา (2497) ขณะนี้ห้องสมุดได้กลายเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีบุคคลนอกมหาวิทยาลัยฯ มาใช้บริการจำนวนมาก ด้วยปรัชญาในการบริการเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เราจึงได้รับการตอบรับด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ มศว ประสานมิตร

หอสมุดกลางทั้งที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรและองครักษ์ ส่วนหนึ่งกำลังปรับตัวเป็น Smart Library การบริหารจัดการและบริการพัฒนาเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ มีคอมพิวเตอร์บริการ มีสื่อการเรียนรู้ทั้ง

ระบบเก่าและใหม่จำนวนมาก กว้างและหลากหลาย มีแหล่งเรียนรู้พิเศษ เช่น ห้องศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ห้องศาสตราจารย์ ดร.ขจร สุขพานิช ห้องหนังสือหายาก ห้องหนังสือเด็ก เป็นต้น ในอาคารเรียนรวมใหม่จะมีห้องสมุดพิเศษ เช่น ห้องสมุดวรรณกรรมเด็กนานาชาติ ห้องสมุดปรัชญานานาชาติ ห้องสมุดวรรณคดีนานาชาติ เป็นต้น

มหาวิทยาลัยฯ ก็หวังว่าพัฒนาการของสำนักหอสมุดกลางจะก้าวต่อไป จะพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่เข้มแข็ง ก้าวหน้า ครอบคลุม กลุ่มเล็ก ทั้งเพื่อนิสิต คณาจารย์ บุคลากร นักเรียนโรงเรียนสาธิต รวมไปถึงนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน ภายใต้ปรัชญา “การบริการเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้” ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

แม้สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ จะมีพัฒนาการในช่วงอันสั้น แต่ด้วยวัตถุประสงค์หลักด้านหนึ่งคือ การพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้แห่งหนึ่ง มหาวิทยาลัยฯ ได้ปรับปรุงอาคาร 3 หรือ “อาคารประสานมิตร” ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ให้เป็นอาคารอนุรักษ์ เป็นสถาปัตยกรรมที่กระตุ้นเตือนคนรุ่นหลังให้ตระหนักถึงประวัติศาสตร์ พัฒนาการ สติปัญญา วัฒนธรรมองค์กร ซึ่งคุณูปการบุคคล ครูอาจารย์ บุคลากร ศิษย์เก่าทุกคน ได้ปลูกตอติดไว้อย่างสง่างาม

ในอาคารประสานมิตรจะประกอบด้วยแหล่งการเรียนรู้สามด้านหลักคือ หอจดหมายเหตุ พิพิธภัณฑ์การศึกษา และหอเกียรติยศ หอจดหมายเหตุที่บอกความเป็นมาและรากเหง้าของมหาวิทยาลัยฯ พิพิธภัณฑ์การศึกษาที่บอกความเป็นผู้นำทางการศึกษาและพัฒนาการทางด้านการศึกษาในสังคมไทย และหอเกียรติยศที่รวบรวม บันทึกร ประวัติและบุคคลที่มีคุณูปการแก่มหาวิทยาลัย เป็นต้น

ศูนย์ศิลปวิทยบริการ

ศูนย์ศิลปวิทยบริการเป็นหน่วยงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ซึ่งตั้งอยู่ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีสถานที่

และแหล่งเรียนรู้เพื่อการบริการวิชาการแก่สังคมสามส่วนคือ หอสะสมศิลปกรรม ซึ่งสะสมผลงานศิลปะของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลายชิ้น สะสมงานศิลปกรรมของศิลปินที่โดดเด่น เช่น งานจิตรกรรมและ ประติมากรรมขนาดใหญ่ของ กมล ทัศนัญชลี ผลงานจิตรกรรมของ หม่อมเจ้า การวิก จักรพันธุ์ ประกิต บัญศย์ เฉลิม นาศิริรักษ์ อารี สุทธิพันธุ์ ประหยัด พงษ์ดำ ประเทือง เอมเจริญ จำง แซ่ตั้ง กำจร สุนพงษ์ศรี เดชา วราขุน อำนาจ เย็นสบาย ปรีชา เกาทอง วิรุณ ตั้งเจริญ ทวีเกียรติ ไชยยงยศ สมศักดิ์ ขวาลาวันย์ ศรีวรรณ เจนหัตถการกิจ นุกูล ปัญญาดี เป็นต้น นอกจากนั้นแล้ว ในหอสะสมศิลปกรรมดังกล่าว ยังสะสมอุปกรณ์และวัสดุที่ สมเด็จพระเทพรัตน-ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงใช้เขียนภาพ จดหมายเหตุ วัตถุ หนังสือและ เอกสารเชิงประวัติศาสตร์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์

นอกจากนั้นยังมี **"หอศิลปกรรมศรีนครินทรวิโรฒ"** เพื่อจัดนิทรรศการ ศิลปกรรมและบริการวิชาการแก่สังคม มี **"หอนาฏลักษณ์"** ที่จัดการแสดงและ ดนตรีอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้ทางพฤกษศาสตร์

"ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้ทางพฤกษศาสตร์" ตั้งอยู่ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ แม้เปิดดำเนินการในระยะสั้น (2548) ช่วงแรกได้พัฒนามาบนพื้นที่ประมาณสิบไร่เศษ และเตรียมพื้นที่ขยายออกไป อีกประมาณ 50 ไร่ เป็นความพยายามที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้หรือ อุทยานการเรียนรู้ วิจัย จัดการความรู้ และการบริการวิชาการทางด้านพฤกษ-ศาสตร์แก่ชุมชน พร้อมจะขยายเป็น "แกแลอรีพฤกษศาสตร์" เพื่อสร้างองค์ ความรู้ รวบรวมและอนุรักษ์พรรณพืช พฤกษศาสตร์ที่สัมพันธ์กับชีวิตและชุมชน บริการพันธุ์พืชหายาก ขยายพันธุ์พืช พัฒนาพันธุ์พืช ถ่ายทอดเทคโนโลยีทาง ด้านพฤกษศาสตร์ เป็นศูนย์การเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ในอนาคตด้วย

ศูนย์ศึกษาศิลปะวัฒนธรรมไทยในรามเกียรติ์

โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถมศึกษา) ได้พัฒนาและจัดแสดงโขนนักเรียนระดับประถมศึกษามากกว่า ทศวรรษ และเป็นการแสดงโขนในระดับคุณภาพ ที่ผ่านการแสดงทั้งในประเทศ ต่างประเทศ และหน้าพระที่นั่ง จนอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนทุกคนได้ผ่าน กิจกรรมการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์มาแล้วอย่างภาคภูมิใจ โรงเรียนฯ ได้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาศิลปะวัฒนธรรมไทยในรามเกียรติ์” เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในโรงเรียน นักเรียนและผู้สนใจจากนอกโรงเรียน แหล่งฝึกปฏิบัติ ศูนย์ข้อมูล และความรู้ ต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิ ปัญญาไทย ภาษาและวรรณคดี ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย นับเป็นแหล่ง การเรียนรู้ที่น่าสนใจมากอีกแห่งหนึ่ง

แหล่งการเรียนรู้ มศว เพื่อชุมชน 2550 - 2552

หลังจากที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดซื้อที่ดินริมถนนอโศกมนตรี กทม. เพื่อเปิดทางเข้าด้านถนนอโศกมนตรี (2546 - 2547) จัดซื้อที่ดินประมาณ 7 ไร่ ด้วยงบประมาณประมาณ 500 ล้านบาท พร้อมกันนั้นก็ได้รับงบประมาณสร้าง อาคาร 2 หลัง สูง 17 ชั้น และ 22 ชั้น งบประมาณรวมประมาณ 700 ล้าน เศษ บริเวณ “ลานอโศกมนตรี” ดังกล่าว กำหนดให้เป็น “พื้นที่เพื่อการบริการ วิชาการแก่สังคม เผยแพร่วัฒนธรรม และผสมผสานกับธุรกิจอุตสาหกรรมเชิงวิชาการ” บนฐานองค์ความรู้จากการค้นคว้าวิจัยและการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาเป็น “SWU Academic Complex” จากทางเข้าด้านถนนอโศกมนตรี ผ่านใต้ดินเข้า สู่ที่จอดรถใต้สนามฟุตบอล พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นพื้นที่วิชาการ (Academic Zone) ที่มีสภาพแวดล้อมและภูมิสถาปัตยกรรมสวยงาม เขียว สะอาด สงบ ณ บริเวณลานอโศกมนตรี ประกอบด้วยแหล่งการเรียนรู้เพื่อชุมชน 3 ส่วน ดังนี้

1. ศูนย์หนังสืออโศกมนตรี

มหาวิทยาลัยได้จัดสรรพื้นที่ประมาณ 1,000 ตารางเมตรให้เป็นศูนย์ หนังสือระดับคุณภาพ หนังสือประเทืองปัญญา ทั้งหนังสือไทยและนานาชาติ มีความหลากหลายครอบคลุมศาสตร์ต่างๆ กลุ่มเป้าหมายทั้งเด็ก เยาวชน

นักเรียน นิสิตนักศึกษา ประชาชน และชาวต่างชาติ ด้วยบริการการสั่งซื้อและการจัดส่งที่มีประสิทธิภาพ

2. อุทยานไซเบอร์และวิทยาศาสตร์ (Cyber and Science Park)

อุทยานไซเบอร์และวิทยาศาสตร์ เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ก้าวหน้าทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและกระบวนการของไซเบอร์ รวมทั้งสรรพความรู้ความเข้าใจทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เป็นฐานของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ ในโลกปัจจุบันและอนาคต

3. ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเพื่อชุมชน

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเพื่อชุมชน ประกอบด้วยแหล่งเรียนรู้ทางด้านศิลปกรรมหลากหลาย ครอบคลุมอย่างกว้างขวาง พัฒนาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้และการนำเสนองานสร้างสรรค์ ประดิษฐานกรรม นวัตกรรมต่างๆ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับชาติและนานาชาติ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและมาตรฐานสากล ประกอบด้วย

หอนาฏลักษณ์และดนตรี (Performing Art and Music Hall)

หอสะสมศิลปกรรม มศว (SWU Art Collection)

หอศิลปกรรม มศว (SWU Art Gallery)

ลานประติมากรรม (Sculpture Garden)

ศูนย์แฟชั่นและอัญมณี (Fashion and Gemology Center)

ศูนย์มัลติมีเดียและแอนิเมชัน (Multimedia and Animation Center)

พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย

พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จัดสร้างอาคารทรงไทยภาคกลางอนุรักษ์ ออกแบบโดยศิลปินแห่งชาติ สาขาสถาปัตยกรรมไทย และราชบัณฑิต รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี เป็นพิพิธภัณฑ์ที่เป็นแหล่งการเรียนรู้ ทั้งในเชิงองค์ความรู้ที่เป็นนามธรรมและวัตถุที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งการสร้างกระบวนการเพื่อการเรียนรู้ในมิติต่างๆ มุ่งเน้นภูมิปัญญาบนแผ่นดินไทย ทั้งอดีต ปัจจุบัน และที่จะส่งผลไปสู่อนาคต

“ภูมิปัญญา” ในมิติที่กว้างและหลากหลาย ครอบคลุมทั้งภูมิปัญญาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ชาติพันธุ์วิทยา เกษตรกรรม การแพทย์ เทคโนโลยี การกีฬา เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการกีฬาและพลศึกษา

คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีพัฒนาการมาพร้อมกับการเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บุคลากรมีบทบาททั้งในระดับชาติและนานาชาติ ปัจจุบันนอกจากคณะพลศึกษาแล้ว ยังมีสถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์การกีฬาและการออกกำลังกาย รวมทั้งศูนย์กีฬา มศว เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนทางด้านการศึกษาและพลศึกษา ศูนย์กีฬา มศว มุ่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางการกีฬาและพลศึกษาให้มีความเข้มแข็ง จึงได้พัฒนา “ศูนย์ศึกษาการกีฬาและพลศึกษา” ที่ศูนย์กีฬา มศว องค์กรฯ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน

นอกจากนี้ก็หวังว่าในช่วง 2 - 3 ปี (2550 - 2552) จะมีหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกันพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มศว เพื่อชุมชน ให้กว้าง หลากหลาย และลุ่มลึกยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแหล่งการเรียนรู้ทางด้านสื่อการเรียนรู้ที่โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) แหล่งการเรียนรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยชุมชน มศว ตรอน จังหวัดอุดรธานี แหล่งการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่โรงพยาบาลปัญญา นันท์ภิกขุ ชลประทาน เป็นต้น มหาวิทยาลัยวันนี้ ในสังคมหลังสมัยใหม่ที่บูรณาการความหลากหลาย วิชาการและสังคม อดีต - ปัจจุบัน - อนาคต ศาสตร์และศิลป์ โลกาภิวัตน์และท้องถิ่นภิวัตน์ ฯลฯ มหาวิทยาลัยคงไม่สามารถมองความเป็นเลิศทางวิชาการอย่างจำกัด มองวิจัยอย่างจำกัด มองการบริหารจัดการอย่างคอนเซอเวทีฟดังเช่นในอดีต “แหล่งการเรียนรู้เพื่อชุมชน” ย่อมเป็นอีกมิติหนึ่งในหลายมิติ ที่จะขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสำหรับอนาคตต่อไป

หนังสือที่ระลึก

วันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

28 เมษายน 2550